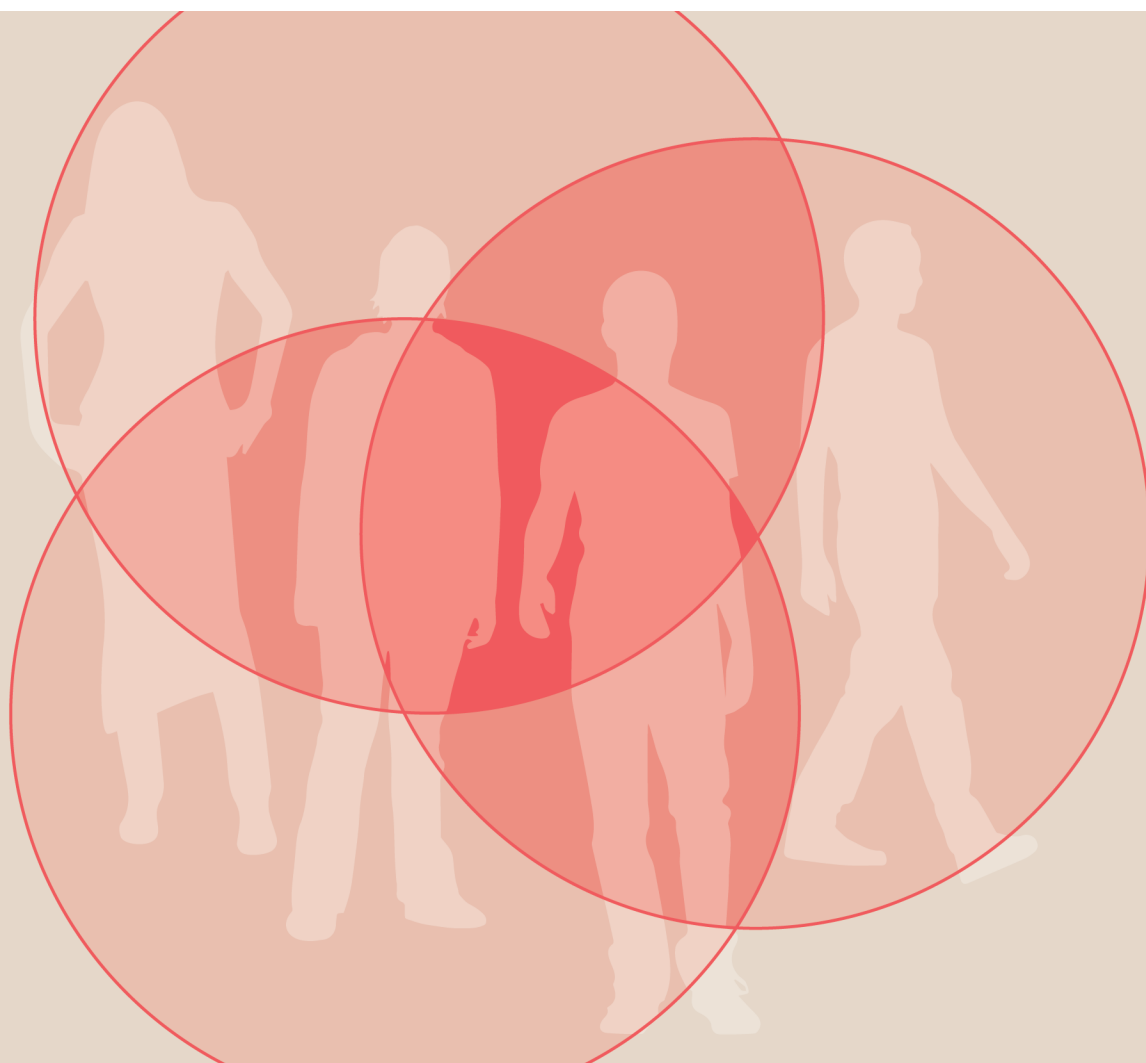

FRAKS SKOLEINDSATS

DELEVALUERING AF ET PILOTFORLØB

For FRAK, juni 2021

INTRODUKTION & BAGGRUND

Dette er en læringsorienteret evaluering af FRAKs pilot-skoleindsats i samarbejde med en udvalgt case-skole.

Pilotforløbet har haft som sigte at afprøve skoleindsatsen på en gruppe skoleelever, hvor kombinationen af fysisk, praktisk og socialt arbejde skal give de unge succesoplevelser samt motivation til at lære og deltage konstruktivt i fællesskaber.

Skoleindsatsen har over 18 uger arbejdet med fire unge fra to klasser. De første otte uger – to gange ugentligt, de sidste 10 uger – en gang ugentligt. De unge går i sjette klasse og er 12-13 år. Sammen med to gruppeledere fra FRAK har gruppen af unge mødtes 2-4 timer om ugen, hvor de primært har lavet grønne aktiviteter udenfor klasserummet. Eksempelvis har de unge luget bede, klippet hæk, lavet kvashegn og samlet urter, og har derudover været på virksomhedsbesøg, produceret FRAK's Ukrudtsbrus samt lavet diverse andre bynære naturplejeopgaver.

Den gruppebaserede indsats har haft til formål at skabe følgende kortsigtede resultater:

- De unge trives bedre i skolen
- De unge får arbejdserfaring, oparbejder konkrete arbejdskompetencer og kommer tættere på et fritidsjob
- Myndighedernes/skolens bekymring mindskes

Pilotforløbet har været udfordret på særligt to punkter.

- 1) COVID-19 har medført, at skoleforløbet har været afbrudt i en længere periode på to en halv måned. Derudover har det været nødvendigt at justere konceptet, så gruppen af elever mødtes én gang i ugen i stedet for de oprindelige to gange om ugen. Endelig har det været svært at bringe samarbejdet ind i klassen grundet coronarestriktioner, hvilket ligeledes har betydet, at møder mellem skolen og FRAK ikke altid har kunnet gennemføres.
- 2) For det andet afviger den udvalgte gruppe af skoleelever fra den målgruppe som konceptet var tiltænkt. Oprindeligt var indsatsens målgruppe elever i folkeskolens ældste klasser; 7-10 klasse, der var erklæret ikke-uddannelsesparate. Den udvalgte gruppe består i stedet af fire elever fra skolens 6. klassestrin, hvilket gør at de er for unge til at brobygges direkte videre i fritidsjob og at fokus for skolen i højere grad end det var tiltænkt har været optaget af de unges faglighed og læringsmål.

Evalueringens empiriske grundlag

- Gruppeinterview med tre af pilotforløbets fire unge
- Gruppeinterview med tre skolelærer/kontaktlærer til de unge samt souschef fra case-skolen
- Interview med social gruppeleder - FRAK
- Interview med faglig gruppeleder - FRAK
- Interview med leder og projektleder - FRAK

Empirien er indsamlet i anden kvartal 2021.

FORLØBSBESKRIVELSE

FRAKs pilot-skoleindsats har bestået af 24 eftermiddage fordelt over 18 uger. Her ses aktiviteter og læringspunkter for indsatsen.

Uge 45 og 46, tirsdag og torsdag	Luget jordbærbede på Holmvang Frugtplantage. Læring: fotosyntese og planteliv.
Uge 47, tirsdag og torsdag	Sanket vilde urter og lavet mad af urterne. Læring: Madkundskab og viden om spiselige planter.
Uge 48, tirsdag	Kommunikationslege. Læring: Hvordan samarbejder vi? Hvad er vi hver især gode til?
Uge 48, torsdag	Klatretur GoMonkey Læring: Idræt - frygt, krop og sikkerhed.
Uge 49, tirsdag og torsdag	Sodavandsproduktion på FRAKs fabrik i Lyngø. Læring: salg og produktion.
Uge 50, tirsdag og torsdag	Virksomhedsbesøg Læring: inspiration og læring om fremtidsmuligheder.
Uge 51, tirsdag og torsdag	Lave oplæg til klassen. Læring: forberedelse, læringsstile mv.
<i>Pause grundet corona nedlukning</i>	
Uge 11, torsdag	Klipning af hæk ved Utterslevhøj. Læring: Det 'skjulte' arbejde i en hæk, biodiversitet og store habitater.
Uge 12, torsdag	Bynær naturpleje del 1: lave forstyrrelser i bedene ved Bellahøj Kirke. Læring: Mikrohabitater og hvordan kompost virker.
Uge 14, torsdag	Tur til Amager Fælled. Læring: Hvordan får man vild bynær natur, dyreliv & naturtyper.
Uge 15, torsdag	Bynær naturpleje del 2: færdiggørelse af Bellahøj Kirke. Læring: Udvikling af området siden sidst, spredning af insekter og ukrudt
Uge 16, torsdag	Virksomhedsbesøg hos Adiso. Læring: Økologisk dyrkning, heste-terapiforløb & køre frontlæsser.
Uge 17, torsdag	Klatretur GoMonkey. Læring: Idræt - frygt, krop og sikkerhed.
Uge 18, torsdag	Tur til ungdomsøen. Læring: Den kunstige ø's historie og natur.
Uge 20, torsdag og fredag	Klassetur til ungdomsøen. Læring: Viden om planter, madkundskab, øens historie og natur.
Uge 22, torsdag	Tur til Tivoli. Belønningsdag.
Uge 23, torsdag	Opfølgingsdag hvor der blev lavet plancher til forældrene. Læring: Kreativitet og videreformidling af forløb.

INDSATSENS MÅLOPFYLDELSE

DE UNGES TRIVSEL I SKOLEN

To ud af de tre interviewede drenge fortæller om en afsmittende effekt på deres trivsel i skolen. En har en klar oplevelse af at være mindre stresset og mindre presset i hverdagen på grund af indsatsen. Han forklarer hvordan, at FRAK-forløbets kombination af arbejde, gode snakke og det at komme væk fra skolen enkelte dage har fungeret som en form for ventil for en daglig oplevelse af stress i skolen.

”Det hjælper mig i skolen at være her, det er lidt svært at forklare, det blev lidt fredeligere, jeg var stresset før i skolen - presset [...] det var det med at komme væk fra skolen og arbejde i stedet, samtidig så hjalp FRAK mig, vi snakkede og hyggede på en anden måde end i skolen” – Deltagende dreng

FRAKs skoleindsats kan anses som relevant når den udfylder et behov hos unge, der kæmper med udfordringer i det normale skolesystem, - et behov, der ikke kan dækkes tilstrækkeligt i skolesystemet alene. Særligt det praktiske fokus og pausen fra skolehverdagen skal kunne fremme en positiv udvikling gennem flere succesoplevelser og en oplevelse af at have relevante kompetencer, som kan være svag hos unge, som har det svært i skolen.

Alle tre unge fortæller om en oplevelse af at have haft en positiv oplevelse med det at komme lidt væk fra skolen og om at have fået nye indsigter og kompetencer gennem arbejdet. Der er samtidig flere ting, der tyder på, at de har fået succesoplevelser gennem arbejdet og at de belønninger de har opnået har understøttet oplevelsen af, at de har været gode til deres arbejde. Dermed bliver både arbejdet og belønningerne afgørende for drengenes oplevelse af medgang og meningsfuldhed og kan dermed også siges at påvirke deres umiddelbare trivsel.

Fællesskabet

Der er ligeledes indikationer på, at forløbet har smittet af på drengenes måde at indgå i fællesskabet særligt de fire imellem, men dette menes også at påvirke deres måde at indgå i det sociale på i skolen. En forælder fremhæver fx at dynamikken mellem drengene er blevet meget bedre, hvilket hun mener skyldes, at de unge har oplevet mere tid til dem hver især og har haft mere reel tid til hinanden, hvilket fx har fremmet, at de lytter til hinanden og hjælper hinanden mere. Dette bekræftes af drengenes egen fortælling om, at de oplever mindre stress og pres i hverdagen.

”Jeg tror det har været rigtig godt med det her FRAK, at de venner som er med til FRAK fra hans klasse, at de har noget helt anderledes socialt nu, synes jeg, de er meget mere stille og rolige når jeg henter ham fra skolen, så nogle gange kan jeg se han går med sine venner, hvor det er sådan virkelig stille og roligt, hvor de går og hygger sig, hvor det før var, de kom op og skændes de kom op og slås og de kunne ikke enes og hver gang jeg hentede ham, han var sur, men nej det er blevet helt anderledes nu synes jeg” – Forælder til elev

Ligeledes oplever begge gruppeledere, at drengene har fået opbygget en stærkere relation til hinanden hvor de i højere grad er opmærksomme på hinanden og accepterer hinandens forskelligheder. I starten af forløbet, oplevede en gruppeleder fire drenge der ikke nødvendigvis havde særligt meget til fælles, og hvor de ofte spillede hinanden ud. Den gruppebaserede indsats har, ifølge gruppelederen selv, givet de unge et mere hensigtsmæssigt fællesskab, hvor drengene i højere grad taler sammen, accepterer og respekterer hinandens holdninger, styrker og svagheder.

"Det jeg synes, når det er gruppebaseret, der synes jeg de får et fællesskab, som jeg tænker de ikke ville få andre steder, deres relation til hinanden synes jeg efterfølgende er blevet meget meget stærk, fordi i starten tænkte jeg det måske var fire venner, men så hurtigt efter nogle gange fandt jeg hurtigt ud af, at de måske ikke rigtigt havde noget til fælles, kun fodbold. Tre af dem går i samme klasse, men det er ikke fordi de er bedste venner, så det der med at de får et rigtig godt fællesskab og sammenhold, det er noget man får, når det er sådan lidt gruppebaseret"
- Gruppeleder

DE UNGES ARBEJDSERFARING OG ARBEJDSKOMPETENCER

Læring gennem arbejdet

I udførelsen af forløbets grønne arbejdsopgaver, har indsatsen haft fokus på at skabe læring og en faglig forståelse hos de unge, om det grønne arbejde de laver. Her har den faglige gruppeleder typisk forsøgt at koble viden om biodiversitet og naturpleje til den respektive arbejdsopgave drengene udførte (se eventuelt Forløbsbeskrivelse).

Fx lavede gruppen bynær naturpleje på Bellahøj kirke, hvor drengene skulle lave forstyrrelser i bedene ved Bellahøj kirke. Her talte gruppen blandt andet om hvordan større græssere efterlignes samt hvordan man på den måde skaber mikrohabitater for andre slags planter og insekter. De talte om kompostering, og hvordan plantemateriale bliver nedbrudt af orme og svampe, og bliver omsat til ny humusrig jord.

På den måde forsøger indsatsen hele tiden at koble teori med praksis, så drengene får en forståelse af hvad de laver, og hvorfor det er et vigtigt arbejde. Her har indsatsen ligeledes søgt at understøtte den måde hvorpå de unge, ifølge dem selv, lærer bedst. I starten af forløbet, blev drengene spurgt om hvilken læringsstil de foretrækker. Gældende for alle var det den visuelle - at få vist hvordan man gør, inden man selv forsøger sig med opgaven. Her har gruppen altså tilegnet sig viden, om det de rent praktisk har arbejdet med, gennem en givende læringsmetode for netop disse elever.

"Det har været godt og vi har lært noget om lidt af hvert for eksempel de ting vi har været ude at plukke" - Deltagende ung

Generelle arbejdskompetencer

Udover det faglige udbytte, har de unge ligeledes tilegnet sig en række generelle arbejdskompetencer. En gruppeleder oplever blandt andet, hvordan gruppen i højere grad end tidligere kan tage imod beskeder og samtidig tager mere ansvar for de opgaver de blev stillet. I starten af gruppeforløbet var der en tendens til, at drengene havde svært ved at koncentrere sig i længere tid ad gangen samtidig med, at der ofte blev sat

spørgsmålstegn ved eksempelvis fordeling af arbejdsopgaverne blandt drengene. Her har gruppeforløbet lært dem at tage ansvar og tage imod beskeder og sørge for at arbejdet bliver gjort ordentligt. I forlængelse heraf oplever en forælder ligeledes, at hendes søn fx på eget initiativ hjælper med forskellige gøremål i hjemmet, hvilket ikke har været gældende før.

Yderligere peger begge gruppeledere på, at de unge har fået opøvet deres evne til at samarbejde, samt at møde til tiden og vigtigheden af at melde afbud til gruppelederne, hvis man ikke har mulighed for at deltage den pågældende dag.

"Og det vil jeg sige generelt med dem alle sammen, i starten var de meget sådan, hvorfor skal vi det og hvorfor skal han ikke gøre det, og hvorfor skal han bare sidde der, hvorfor er det mig der får den her opgave, og til sidst var det bare, okay fint, du får en opgave, og så skal du bare udføre den, så var der ikke så mange spørgsmål" – FRAK ansat

UDBYTTET FOR SKOLEN

Det tredje mål med FRAK-indsatsen udover 1) øget trivsel og 2) arbejds erfaring og -kompetencer har været at myndighedernes/skolens bekymring for de unge mindskes. Her skal det nævnes, at udvælgelsen af unge til dette pilot-forløb ikke svarer overens med den gruppe FRAK-indsatsen oprindeligt var tiltænkt. Der er således ikke en generel oplevelse af, at gruppen er kriminalitetstruet og valget af elever ser ud til i højere grad at bygge på en opmærksomhed om drengenes faglige situation og sociale udfordringer i deres klasse fællesskab. Derfor kan det være vanskeligt at vurdere, hvorvidt dette mål er opnået, og umiddelbart mener skolen ikke at kunne se de store ændringer i skoleregi for den samlede gruppe. De påpeger dog at en af de fire deltagende drenge er blevet markant roligere, hvilket de mener skyldes kombinationen af indsatsen, forældreopbakningen og nogle ekstra tiltag de har foretaget på skolen. Dette kan tyde på, at 1) forældrene har en afgørende rolle for den enkeltes udvikling i forløbet 2) flere tiltag på samme tid, der støtter op om samme målsætning kan styrke FRAK-indsatsens virkning.

"Der var en af drengene, der lynhurtigt, alt det som vi havde oplevet i timerne det ændrede sig bare, og det har han holdt ved lige siden, og det er jo både en blanding af hjemmets opbakning til de tiltag vi har haft i klassen, og på skolen, aftaler med ham og elevsamtaler og så nok også det her, som en blanding vil jeg skyde på." – Repræsentant fra skolen

Skolen beskriver at valget af drenge også blev taget ud fra, at de havde svært ved at træffe gode valg sammen og ofte spillede hinanden ud både internt, men også ud mod resten af klassefællesskabet. Samtidig tyder både de unges og FRAKs fortællinger på, at det netop også er her indsatsen har haft en virkning. Det afgørende for skolen er jo så, at denne virkning på sigt vil smitte af på drengene, når de befinder sig i skole-regi, hvilket måske er for tidligt at vurdere.

Alt i alt er skolens udbytte i forhold til den samlede gruppe endnu ikke meget tydeligt, men der er indikationer på, at drengene har udviklet sig på flere parametre. Drengene påpeger selv, at de tror de kommer til at fungere bedre i skolen efter sommerferien, men at de ville ønske, at de kunne fortsætte i FRAK-indsatsen fremover.

LÆRING OG ANBEFALINGER

Da projektet er et pilotprojekt er et centralt mål for evalueringen at fremhæve de områder, der kan styrkes i skoleindsatsen. I denne del vil vi derfor beskrive fire læringsperspektiver, der af forskellige interviewpersoner peges på som centrale for indsatsen fremover, dette gælder 1) Et tættere samspil mellem skole og FRAK, 2) Et styrket fokus på opstarten og forældreinvolvering, 3) Øget kobling af indsatsen til klassen og 4) Løbende evaluering.

TÆTTERE SAMSPIL MELLEM SKOLE OG FRAK

Interviewpersoner fra både FRAK og skolen peger på, at en højere grad af samarbejde mellem skole og FRAK kan styrke indsatsen yderligere, da fx en bedre forventningsafstemning og flere løbende overleveringer vil kunne skærpe samarbejdet og dermed indsatsen for de unge. COVID-19 har betydet, at der har været færre møder end planlagt og det skal der derfor tages højde for i denne del, men det tætte samspil er stadig et relevant opmærksomhedspunkt for FRAKs fremtidige skoleindsatser.

Gensidige forventninger og skærpede målsætninger

Det er væsentligt, at der fra starten er gensidig enighed om hvilken målgruppe og hvilke målsætninger, der arbejdes med.

Gensidig afklaring af målgruppen og dermed skærpede målsætninger for gruppen vil skabe et stærkt udgangspunkt for samarbejdet, hvor begge parter kan bakke op om de unges udvikling i perioden. Derfor kan der med fordel inden opstart sættes tid af til en systematisk dialog om 1) *Hvem er målgruppen*: klasse, alder, centrale udfordringer og styrker og 2) *Primære målsætninger for målgruppen*: skal det faglige niveau optimeres? Er det de sociale kompetencer, der er det primære? Eller skal de unge have succesoplevelser gennem et øget fokus på praktisk arbejde og fx brobygges videre til fritidsjobs.

”Der skal i hvert fald være et bedre match mellem den målgruppe vi tager ind af døren og det produkt vi tilbyder, indholdet kunne nogen steder måske godt have været lidt anderledes, så det var en anden læring der kom ud, det er bare svært fordi nu har vi jo lavet et koncept og det koncept der er der allerede ressourcer der er tænkt ind, havde jeg vidst det var lige præcis dem, så havde jeg reserveret nogle ressourcer til naturparker og have en naturvejleder med ind over, så havde det været det faglige i fokus” – FRAK ansat

Kontinuerlige møder og overleveringer

Det er et ønske for både FRAK og skolen, at der i fremtidige forløb afholdes flere møder og overleveringer gennem hele projektperioden.

En repræsentant fra skolen italesætter blandt andet, at det har været svært at vide hvilke arbejdsopgaver eleverne har haft gennem forløbet. Overleveringer er tit foregået gennem eleverne, som oftest beskriver

dagene som "hyggelige" og "sjove" og fremhævet de dage, hvor der har været belønninger fx tivolituren. Dermed har lærerne ikke nødvendigvis fået et retvisende indblik i, hvad eleverne rent faktisk har arbejdet med i perioden.

"Vi har ikke helt vidst om de bare har haft en hyggedag, hvor de har gået tur eller har de rent faktisk fået lavet noget, vi har ligesom manglet den der løbende status hvad har de lavet, det har meget været sådan, vi har haft en virkelig god dag, de har hygget sig og de har fået talt om hvordan de har det" – Skolerepræsentant

"Belønningerne" har i følge FRAK været en pædagogisk metode de har benyttet sig af på enkelte dage, for at fremme fællesskabet og motivationen til det arbejde de unge har lagt i forløbet. Således tyder det på, at den manglende kommunikation og opsamling mellem begge parterne, leder til forskellige antagelser om indholdet i forløbet. Dette vil potentielt kunne undgås gennem kontinuerlige overleveringer. Der var dog allerede planlagt statusmøder og en midtvejsevaluering med forældre, som grundet COVID-19 blev aflyst. De ydre omstændigheder har derfor besværliggjort den planlagte og væsentlige dialog.

ET STYRKET FOKUS PÅ OPSTARTEN OG FORÆLDREINVOLVERING

Der er behov for et øget fokus på hvordan skoleindsatsen formidles i opstarten til både forældre, de unge selv og deres klasser.

Det beskrives af flere parter, at formål, årsag og hensigt med projektet med fordel kunne introduceres på en mere konstruktiv måde, således at både forældre og de unge selv, ikke står tilbage med en uvished om, hvorfor netop de skal deltage i forløbet. Det er især vigtigt, da flere forældre, ifølge en mor til en af de deltagende skoleelever, stod tilbage med en oplevelse af, at deres børn skulle 'straffes', siden de var blevet udvalgt af skolen til at deltage i forløbet. Den interviewede forælder efterspørger således, at skoleindsatsen præsenteres på en mere hensigtsmæssig måde af skolen, og at der derudover gives meget konkrete informationer om hvad eleverne skal hos FRAK.

Her kan klare målsætninger og en forløbsplan over hvad de unge skal i projektet, være med til at mindske tvivl og usikkerhed hos både elever og forældre, ved at give dem klare informationer om aktiviteter og læringsudbytte. Klare målsætning og forløbsplaner kan ligeledes være med til at sikre eller styrke forældreinvolveringen i projektet, som ifølge skolen, har en særlig betydning for de unges udvikling. Repræsentanter fra skolen oplever, at forældreopbakning som et særligt virkemiddel til at opnå positive resultater hos de unge. Dette skyldes, at særligt de to elever hvor lærerne har kunne se den største udvikling, også er de elever som ifølge lærerne har størst opbakning fra hjemmet. I det videre arbejde med skoleindsatsen er det derfor vigtigt at have fokus på hvordan forældrene kan involveres, så de unge og skolen oplever forældre-opbakning til indsatsen. FRAK har her søgt gennem sms og telefonsamtaler at give forældrene et indblik i, hvordan deres børn fungerer i FRAK. Derudover har FRAK inviteret forældrene til en afslutningsdag, hvor elevgruppen via plancher skulle vise hvad de har arbejdet med og lært gennem forløbet. Sådanne tiltag kan med fordel gentages og også indtænkes i starten, da forældrene dermed får indblik i projektet, hvilket kan være med til at skabe yderligere tryghed samt opbakning til skoleindsatsen.

STÆRKERE KOBLING AF FORLØBET TIL KLASSELOKALET

Det efterspørges, at FRAK og de unge i indsatsen kunne bruge flere timer i selve klassen eller på skolens matrikel for at styrke brobygningen mellem indsatsen og skolen.

Selvom FRAKS skoleindsats kendetegnes ved, at hovedparten af forløbet foregår udenfor klasselokalet, kan skolen se fordele i, at de unge bruger flere timer i klassen eller på skolens matrikel, så eleverne og aktiviteterne i højere grad kobles til elevernes oplevelse af skolen. I den forbindelse fortæller en lærer hvordan indsatsen fungerede særligt godt, når FRAKs ansatte og de unge var en del undervisningen eller da klassen sammen med de unge var på Ungdomsøen for at se hvad gruppen havde lavet i løbet af forløbet. Ifølge læreren, kan det at være til stede i klassen og skolen være med til at skabe eller styrke klassefællesskabet, så gruppen ikke yderligere ekskluderes fra fællesskabet på skolen. Tilstedeværelsen i klassen, var også oprindeligt et ønske for FRAK, men har i praksis været svær at efterleve grundet COVID-19 restriktioner i klasselokalet.

LØBENDE INTERNE EVALUERINGER

Flere interne evalueringer og skærpede succeskriterier for den enkelte elev kan med fordel implementeres, så FRAKs egne medarbejdere har mulighed for at justere og optimere forløbet kontinuerligt.

Det ville styrke indsatsen yderligere, hvis der opstilles klare succeskriterier som de sociale og faglige gruppeledere kan sigte efter og dermed også evaluere løbende på – både internt og eventuelt i dialog med skolen. Således kan de på en hensigtsmæssig måde skabe et forløb der matcher den enkelte elev, og som på bedste vis er med til at styrke dem hver især. En gruppeleder fremhæver i den forbindelse, hvordan inddragelsen af de unge ved et evalueringsmøde i FRAK havde en god effekt, da han efterfølgende oplevede en øget motivation hos de unge selv. På mødet blev der blandt andet talt om belønning for drengenes arbejde samt de forskellige parters forventninger til hinanden. Interne evalueringer, med og uden de unge, kan således styrke indsatsen yderligere, men kræver også yderligere ressourcer og øget forberedelse inden indsatsen igangsættes.

”Der synes jeg, at det møde vi holdt lige inden vi skulle starte op anden gang, hvor drengene ligesom havde indflydelse på, hvordan skal det være, der syntes jeg vi lærte, at vi fremover skulle holde et lille møde, hvad kan vi forvente af drengene og hvad kan de forvente af os og hvad er det vi skal ud og lave, og det synes jeg bare gav et eller andet” – FRAK ansat